

зменшилась кількість маргінальних ідентичностей. І оскільки етнічна ідентичність є важливим компонентом зрілої особистості, то напружена ситуація в суспільстві та погіршення стосунків із сусідньою державою стали важливими факторами зміцнення позитивної ідентичності українців.

Курова Анастасія Володимирівна, *м.Одеса, здобувач кафедри спеціальної і диференціальної психології ОНУ імені І.І.Мечникова*

СУБ'ЄКТИВНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПСИХОЛОГА ЯК ЗАГАЛЬНОПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Психологічний зміст суб'єктивного благополуччя особистості багатогранний і багатоаспектний. У першу чергу, воно є характеристикою особистості, яка відображає своєрідне «співвідношення особистості з життям», в якому, за К.О. Абульхановою-Славською, і потрібно шукати психологічні визначення особистості [1]. Чим багатіше, різноманітніше життя суб'єкта, чим визначеніше позиція особи в житті, тим і складніше структурна композиція суб'єктивного благополуччя і, очевидно, тим глибше внутрішній світ людини і багаті його відношення з іншими. В професійній сфері проблема суб'єктивного благополуччя психолога набуває все більшої гостроти у зв'язку з багатьма причинами, серед яких і об'єктивні обставини реалізації його професійної діяльності, результати (ефекти) загальної і професійної соціалізації, а також ті, що не відносяться безпосередньо до неї, але багато в чому виступають детермінантами благополуччя (соціальна, політична, економічна невизначеність, екологічна обстановка тощо). Поза сумнівом, професійна сфера, в якій відбувається становлення і реалізація особистості психолога, грає значну роль в системі стосунків і переживань. Будучи одним з інститутів соціалізації, вона вносить свій вклад в становлення і формування цінностей, установок і, в цілому, тих утворень, які, поступово стаючи внутрішніми інстанціями психолога, багато в чому визначають спрямованість його оцінок життєдіяльності, встановлення свого місця в системі різних стосунків, нарешті, самовідношення і системи смислових утворень, які потім

і самі неабиякою мірою детермінують суб'єктивне благополуччя психолога. Прикладним аспектом цієї проблеми виступає необхідність профілактики гострого і хронічного суб'єктивного неблагополуччя в професійній сфері. Це вимагає розкриття механізмів його формування, особливостей перетворення структури на різних етапах професійної соціалізації психолога, а також встановлення місця в системі інших психологічних і соціально-психологічних утворень особистості, зв'язків, співвідношень, причинно-наслідкових стосунків.

У якості основного компонента суб'єктивного благополуччя психолога вважаємо ціннісний компонент; ціннісні аспекти ставлення психологів до своєї професійної діяльності дуже важливі : можливість реалізації цінностей в професії сприяє виникненню задоволення від виконуваної діяльності, підвищуючи рівень суб'єктивного благополуччя в професії. Суб'єктивного благополуччя психологи в професійній сфері швидше адаптуються до нових умів роботи і демонструють високий рівень адаптивності, що надалі допомагає зберігати відчуття благополуччя. Оскільки суб'єктивне має свою активну сторону, воно не лише породжується подією, але впливає на неї, суб'єктивне благополуччя психолога має досить вагомий активний початок. Як задоволеність, так і незадоволеність предметною діяльністю, стосунками або собою можуть ставати каталізаторами тієї або іншої активності, потребою у систематичній супервізії.

Отже, одними з провідних компонентів суб'єктивного благополуччя психолога в професійній сфері виступають: ціннісні аспекти ставлення до професійної діяльності; рівень задоволеності працею.

Література

1. Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности / Абульханова-Славская К.А. - М.: Педагогика, 1980. – 234с.
2. Джидарьян И.А. Проблема общей удовлетворенности жизнью: теоретическое и эмпирическое исследование / Джидарьян И.А., Антонова Е.В. // Сознание личности в кризисном обществе. - М.: Педагогика, 1995. - С. 76-94.
3. Куликов Л.В. Детерминанты удовлетворенности жизнью /Л.В.Куликов//Общество и политика. – Изд-во СПб ун-та, 200. – С.476-510.